

Václav Marek: Vetchý obraz blízké vůně

„Měla jsem se osprchovat,“ řekla.

„Jak to myslíš?“

„Trošku tě ze sebe cítím.“

Seděli společně na násadě bagru zapadlého do hlubokého bahna. Po jeho modře natřené pokožce začaly razit rezavé skvrny vypovídající o opuštění, kterému byl vystaven. Dvojice měla výhled přímo na tmavě zelený železniční most. Koryto řeky bylo přesně tak prázdné, jak by jeden čekal, že na jižní Moravě v půlce června bude. Na pravém břehu řeky se rozpínalo dlouho nevyužitá pole a hned za ním obora smíšeného lužního lesa. Na pomyslné vodní hranici se srážela vůně obory se smradem čističky vody a vrakoviště, které se nacházely na levém břehu. Bzučení komárů blízko ušním lalůčkům přehlušilo zvuky blízkého nádraží.

Přes most projel šedomodrý vlak Ikaro směr Valtice. Ona, pětadvacetiletá studentka medicíny, s hlavou barvy listopadových stromů, se po něm ohlédla. Ostré rysy obličeje jí při natočení hlavy ještě více vyčnely. V letní záři pomalu klesajícího slunce se jí zatřpytily její barevně nepopsatelné oči. Někdy modré, někdy zelené, někdy šedé, téměř vždycky smíchané. Zapřela se o ruce, které jí spočívaly na okraji násady. Její útlá postava v lidech vzbuzovala nevyřčené obavy o poruše příjmu potravy a celkovém zdraví. Skryté starosti lidí, co ji denně vídali, vysvětlovala frází: „My jsme prostě rodina žiraf.“

„Co?“ zeptal se.

Jeho skalp zaznamenal každou změnu větru díky nakrátko zastřiženým vlasům. Jeho ořechové oči byly neustále vykulené. Tedy tak působily, protože svou velikostí předstihly všechny ostatní, které za svůj život doposud viděl. Prohrábl si kaštanové vlasy rukama, které by si člověk mohl splést s lopatami a které prodlužovaly už tak dlouhé a silné paže. Ze skalpu mu vypadlo několik bílých lupů.

„Občas mi vadí, když tě ze sebe ještě dlouho cítím.“

„Proč?“

„Není mi to příjemné...“

„Aha.“

Pomlka. Zadívali se na odjíždějícího Ikara.

„Asi chci, abych voněla, tak jak voním já a ne někdo jiný,“ rozbila ticho.

„Aha.“ Sklopil hlavu. V koutku úst mu cuklo, obočí kleslo.

Pomlka. Podívala se na něj. Znovu pokračovala: „Děkuju, že jsi přijel.“

Zvedl hlavu. Malý, upřímný úsměv se mu vkradl z dolní části obličeje i do velkých kukadel.

„Do Břeclavi jsou to jen čtyři hodiny. Jel bych i šestnáct...“ usmál se.

Na moment přerušil oční kontakt, kvůli nejistotě, kterou v něm vlastní vtíp vyvolal.

„Musíme být jedni z mála, co zkuškový udělali tak rychle. Slyšel jsem, že na tý anatomii spousta lidí vyletělo. Co jsi vlastně dostala?“

„To jsem ti neříkala?“

„Jen jsi mi psala, že to dopadlo dobře.“

„Áčko.“

Upřímně se mu rozjasnil obličej. „Vau! Pěkně!“ zvedl ruku, očekával plácnutí. Ona ho jemně, s červenajícím obličejem přijala. Když ruce sklápěli dolů, propletli se jim prsty do vřelého stisku.

„Ve – Ve vlaku jsem se díval, co všechno tady máte – nechceme jít na ten soutok?“

„Jsme prostě dobří,“ pochválila se.

Ignorovala jeho otázku. Zasmáli se spolu. Oba se jemně předklonili a sdíleli něžný polibek. Rty se jí roztáhly od ucha k uchu a koketně naklonila hlavu.

„Ty sis ve vlaku googlil, co se tady dá dělat...“

Také se usmál. „Když jsem zrovna neposlouchal *She's A Rainbow* a nemyslel u toho na tebe, tak jo no... Jsem vinen.“

Znovu trapně přerušil kontakt, znovu se mu zajiskřilo v očích, když viděl, že ji vtíp pobavil.

„Ty podvratáku,“ řekla s nadsázkou.

Objala ho. Prohrábla mu vlasy, lehla si mu na rameno.

„To je milé... Proč zrovna *She's A Rainbow*?“ blaženě zavřela oči.

„Mám pocit, že ta píseň je o tobě.“ Odmlčel se. „Hele nechceme jít dál? Třeba na to Pohansko?“ zeptal se.

„Proč?“

„Trošku mi vadí ta kyselost ve vzduchu.“

„Ta je z čističky.“ Ukázala na ni, zcela instinktivně, stále se zavřenýma očima.

„Jo.“ Rozhlédl se, ukázal na cyklostezku, která vedla vedle čističky do zahrádkářské kolonie. „Ale nedostaneme se právě tamtím směrem na Pohansko? Tam teď musí být krásně, ne?“

„Však jsi z Prahy, tam to smrdí na každém druhém rohu. To nejsi zvyklý?“ zasmála se. „Mám to tu ráda,“ její smích opětoval formou nejistě trhavého úsměvu.

„Proč?“

„Nevím.“

Pomlka. Rozhlédl se, přičichl ke vzduchu. Přes tvář se mu vylila nechut.

„Tohle není krása pro začátečníky,“ odtušila s humorem nakonec.

Znovu se odmlčeli.

„Na – Na druhou stranu...“ začal se znovunalezeným nadšením, „jsem nikdy nesesedl na bagru... Do teď.“

„No vidíš,“ přisunula se k němu. Nyní bok po boku, položila svou hlavu na jeho rameno. „Prostě si k tomu musíš najít svoji cestu.“

„Taky jsem nikdy neviděl tamtu značku,“ ukázal do mělké vody Dyje.

Ve vodě ležela modrá značka, na které byla vyobrazena dvě auta, obě bílá. Byly na modrém podkladu. Jen lehká výseč značky čouhala nad hladinou.

Její tvář se rozzářila. „Myslíš náš příkaz předjíždění?“

„Náš? Příkaz předjíždění?“

„Jo... S Ondrou jsme –“ začala.

„S Ondrou tvým –“

„S ex no. S Ondrou jsme se jednou opili a jeho tat'ka měl firmu na značky. Prostě jsme v noci navrhli, nalepili a postavili značku, která byla příkazová, ale zároveň vypadala jako zákaz předjíždění.“ Zasmála se. Upřímně. „A – A –“ zajíkala se lehce. „A dali jsme ji do té jednosměrky, kterou jsme sem šli. Tou, jak tam jsou ty prvorepublikové vily na nábřeží. Víš, ne?“

Přikývl.

„Policajti na to přišli asi až po měsíci a ani se jí pořádně nezbavili, prostě ji hodili do Dyje. Myslím, že to bylo kvůli facebookové skupině *Břeclaváci*, na té, jak jsem ti říkala, kde dostali sodu, za to, že něco takového nechají dopustit. Myslím ty policajty. Nejvtipnější je, že první stížnost podal cyklista, kterého se tam někdo fakt snažil předjet, protože se řídil značkou, a u toho ho pak shodil.“ Znovu se zasmála.

Otevřel pusu. Zavřel ji. Smích neopětoval. „To – To je ale hrozně – hrozně... Ehm... Nezodpovědný,“ vysoukal ze sebe. „Stalo se mu něco?“

„Jen škrábnuté auto.“

„Tomu cyklistovi...“

„Myslím, že měl zlomenou klavikulu.“

„Chudák,“ řekl, nyní přesvědčeně. Nadechl se. Smrad, nově rozšířen o silnější, zatuchlejší pach mu vnikl do hrtanu. „Kolik mu bylo? U starších lidí už nemusí dojít

k úplnému zhojení –“ lehce si krknul. Přestal mluvit, aby jeho žaludeční pohyby negradovaly. Pomlka. Vycítila jeho nesouhlas. Společně mysleli, co by mohli říci dál. „Takové věci už neděláš, ne?“ pokračoval.

„Občas ano... Bavilo mě to. V tu chvíli. Vlastně ta vzpomínka mě baví dodnes. Nelituju toho. Já – Jakože vím, že to není úplně košer chování, ale udělalo mi to radost. A to jsem já prostě.“

Prohlédl si ji. Přeměřil, zvažil, přečetl, odhadl. Sklonil hlavu.

„Na břehu tiše splývajících ptáčků ležela pravda snadná jako smích. Nebylo, co by zasloužilo lež na břehu pěnkav zvolna plynoucích,“ odříkala pomalu, ale sebejistě. Přednes byl plný a poutavý.

„To je kdo?“ zeptal se.

„Skácel.“

„Ten Brňák?“ odehnal otravný nálet dvou komárů.

Usmála se. „Jo jasně... Brňák.“

„My se učili, že byl Brňák.“

„Na to, že byl Brňák, psal dost o Břeclavi...“

Odehnal další dva komáry, kteří se mu usadili na předloktí. „Jak to že na tebe nesedají?“

Lehce se odsunula. Jen o několik málo milimetrů, aby měl prostor pro pohyb rukou. Přesto se mezi nimi začala tvořit roklina táhnoucí se v délce několika set kilometrů a rozbíjející vše, co jí stálo v cestě.

„Hele, ten smrad se zhoršil, že?“

„Trošku.“

„Proč?“

„Takhle to smrdí, když slunce moc dlouho svítí na mršinu jelena, kterého srazí vlak.“

„To se tady děje často?“

„Tady u obory hodně často.“ Rozhlédla se. „Za půlku zpoždění vlaků může buď sebevrah, nebo jelen.“

„To je hrozné.“

Pokrčila rameny: „To je realita. Neděje se to zase TAK často... Víš, jak to myslím. Je to výměnou za ten klid, který z té obory na pravém břehu vychází. Už dlouho se tam nekácelo, takže když tam člověk jde a najde nějakou jelení cestičku, může jít na tu nejpoklidnější procházku.“

„Můžeme prosím jít někam dál?“

„Kam?“

„Na Pohansko, do lužních lesů, ty – ty tu prej máte... Nebo do kavárny, však Hejlík jich tam měl vyznačených několik. Kamkoliv jinam.“

„Mně se tady opravdu líbí.“ Sklopila hlavu: „Snad to jednou taky uvidíš,“ řekla pevně, přesto však s nezastřeným smutkem v hlase. „Ty ses po cestě do Břeclavi díval na Hejlíkovu gastromapu?“ dodala zmateně, ale pobaveně.

„Pojďme dál. Chci ti něco říct,“ usiloval dál o prosazení odchodu.

„Řekni to tady.“

„Tery, já – já tě mám opravdu rád. Fakt bych s tebou chtěl strávit zbytek všeho času.“

„Myslíš hodně dopředu,“ zasmála se nervózně.

„Prostě jsem do tebe zakoukaný. Strašně zbožňuju, jak jsi cílevědomá, chytrá a pracovitá. Když tě vidím, říkám si, že bych se na tebe dokázal dívat celé hodiny, dny.“
Usmívala se na něj. „Ty ten vztah vůbec nevidíš tak jako já.“

„Co to znamená?“ zeptala se zmateně.

Na ruku mu sedl komár.

„Jsi deset centimetrů ode mě, ale je to jako – jako bys byla dál. Jako bys ty sama chtěla, abych já byl dál. Občas mám pocit, že tě znám jenom takovou, jakou tě vidím. Já – já bych chtěl blíž.“ Pleskl se přes předloktí. Nacucané hmyzí tělíčko rozmáčkl a krev se mu rozetřela po pokožce.

Bílá barva zubů se jí zavřela za bránou rtů. Zahleděla se na tekoucí vodu, na značku ve vodě.

„Když jsem byla s Ondrou, chtěl po mně, abych pořád nemluvila o škole, knížkách, filmech... Vždycky říkal: ‚Prostě mi říkej o věcech, které znám.‘ Tak jsem to dělala. Každá konverzace se točila okolo toho, kdo se s kým líbal na hodech, která se se kterou zase pohádala, kdo se ještě nepřenesl přes svého bývalého, kdo se nejvíce opil... Nebavili jsme se o ničem jiném. Nakonec mě nic jiného nezajímalo a když jsem nic nového neslyšela –“
Zastavila se. „Když jsem nic nového neslyšela, tak jsem si to prostě začala vymýšlet,“ dořekla větu ve vzteklém výdechu. „Jako ta největší kráva nebo nějaká tetka jsem si vymýšlela příběhy o přátelích, známých i lidech, co jsem viděla jen letmo.“ Odmlčela se. „Pak jsem si tak nějak uvědomila, co dělám, a ukončila jsem to s ním. Prostě už se pro nikoho měnit nebudu. Pracovala jsem příliš dlouho a příliš usilovně na tom, abych sama sebe měla ráda takovou, jaká jsem a – a – a – já se – já se MÁM moc ráda na to, abych se překopávala kvůli někomu jinému.“ Zavrtěla hlavou. Měla na krajíčku. Uklidnila se. „Ne. Prostě už to neudělám. Lidí mě musí vidět takovou, jaká jsem.“

„Proč zase vytahuješ svého ex, já –“ frustrovaně si promnul oční důlky.

Na obou stranách rokliny se rozhostilo hrobové ticho. Na každém z pomyslých útesů byla osoba hluboko zahloubaná v rozhořčených myšlenkách.

„Jaký to mělo smysl, kde byla sladkost toho počínání a kdo jim v mramorovém lese zahrál na cimbál. Nebo snad věděli, že do lásky se chodí tak jako na vojnu a nic nám nezaručí, jestli se vrátíme. A když, tak jestli celí...“ zarecitovala. „Možná je to jinak,“ dodala. „Řekl to moc pěkně, ať už to bylo jakkoliv. Jak ale nemám vnímat vztahy jako křehké, když vím, jak moc a jak rychle mě lidé, ke kterým přilnu, dokáží změnit...“

„Já – Já jsem ochotný na tebe počkat, jestli ses přes něj ještě nepřenesla.“

Spadla jí čelist. Podívala se něj. Upřímně se jí smály oči. Přeměřila si ho. „Mě nikdo nikdy nepochopí,“ řekla v naprosto čirém přesvědčení a beze smítků úzkosti nebo smutku. Smíření v jejím hlase dunělo v tichu, které nastalo. Z nádraží stojícího asi sto metrů za mostem vyjel další vlak.

„Já ti ale rozumím, já –“ začal.

„Já, já, já, já, já...“ monotónním tónem uvolněné frustrace ho utnula.

„Co tím mys–“ tentokrát ho přerušily dvě tuny pohybující se okolo nich rychlostí osmdesáti kilometrů za hodinu po železné trati. „Co tím myslíš?“

„Tohle,“ ukázala na rukou na posprejovaný most a čističku vody. „Tohle je Břeclav. Ta hezká místa tu jsou, ale je tu mnohem víc míst, jako je tohle. A něco ti prozradím: Okolo těch chodiš mnohem častěji. Vidíš je každý den, když je nevidíš, tak je cítíš. Prostě – Prostě, ano, můžeš si vyjet každý víkend na Pohansko do lužních lesů, ale stejně musíš projet tudy.“

„To se nedá to vřakoviště přesunout do nějaké jiné části? Bylo by to logické, obzvlášť když tudy ta cesta vede... Vedení města to neřeší?“

„Hej.“ Chytla ho za ruce, vzchopila se, ujistila se, že se dívá jen na ni. „Soustřed' se. Musíš – Počkej. Chceš jet na soutok... Jestli chceš jet na soutok, musíš jet tudy podél Dyje. Podél čističky, jestli teda nechceš jet po silnici, kde není pruh pro kola, to je jedno... Musíš jet podél čističky. Jakmile ji přestaneš cítit uvidíš vřakoviště a parkoviště starých autobusů. Potom musíš okolo zahrádkářské kolonie, která smrdí po psích výkalech a podjet pod kolejemi tunelem, který bývá zatopený vždycky, když prší. Potom musíš jet asi kilometr a půl na kole podél cesty, po které stále můžou jezdit auta a často je podél ní bordel po cyklistech a lidech, co tam chodí na opilecké procházky. Když dojedeš na Pohansko, asi tě zklame pohled na jezírko, které je téměř vyschlé, a další hromady špíny. Tam zastavují všichni, takže je tam taky spousta lidí. Potom musíš jet další tři kilometry a teprve potom se dostaneš do těch krásných, tichých a – a – a – a malebných lužních lesů úplně plných komárů.“

„Proč mi to říkáš? Já ale nikdy na těch místech nebyl. Nevím, jak vypadají, k tomu ti nic neřeknu. Vždyť –“

„Máš mě rád?“

„Moc.“

Ukázala na značku a následně na graffiti.

„Jo?“

„To by se přece dalo strašně jednoduše smýt. Možná by mohlo město postavit nějakou jinou, alternativní cyklostezku skrz les na pravém břehu. Pak by člověk nemusel okolo čističky. To dává smysl, ne?“ zeptal se něžně, klidně, do jisté míry nezištně.

Pomlka. Pustila ho. Rezignovaně složila ruce na stehna. Zahleděla se na proud hnědé vody. Z jejích očí se něco vytratilo. Naplnila je prázdná bublina. Ta do vteřiny praskla. Prostor pro city nic nevyplnilo, zůstal prázdný. Její tvář byla bezvýrazná.

„Tery?“

Pohlédla na něj.

„Vidíš ten vztah stejně jako já?“

Pomlka.

Znovu zarecitovala: „Poslepu poznám, všechna prázdná místa. V pařezech dodnes stromy za mě klečí. Ej, proč zabili jelena, jelena, v tej břeclavskej seči?“